

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintru monarhie pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu litere meruante garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a treia câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ în Sibiu.

Nr. 28.

— Sibiu, Sâmbata 10/22 Aprile. —

SIBIU

1882.

Agitatiunile germane-sasesti în Transilvani'a si Ungari'a.

Córd'a prea întinsa se rupe. Vorba vechia acésta, care va rămănea în veci noua.

Barbatii de statu austriaci si unguri, cari între anii 1865—6 au preparatu înlăintru si în afara ruperea în doua a monarhie, isi avusera fiacare si planulu loru rezervatu, sau cum dicu teologii, reservatio mentalis despre cei-ce marturisescu numai o parte din pecatale lor; ei déca nu mintu, se ferescu înse a spune întregulu adeveru. Pseudo-liberalii austriaci cu Giskra si Herbst în frunte, au acceptatu sistem'a dualismului si cu aceea poterea preste nationalitatile din provinciele cislaitane cá se faca cu ele totu ce le va placea lor, éra mai alesu cá se le germanisedie, éra ide'loru rezervata fostu si mai este, cá se prepare acea epoca mare pentru ei, candu credu cá tóte provinciele austriace cislaitane au se fie încorporate la Germani'a. Este adeca prea bine sciutu, cá natiunea germana din Germani'a nu se tine unificata perfectu nici imperiulu seu întregitu, pre câtu timpu acele provincie nu sunt încorporate la Germani'a. Acest'a este maretulu planu rezervatu alu germaniloru.

Care a fostu planulu rezervatu alu barbatiloru de statu ungureni atunci candu au clocitu ei dualismulu? O Dómné, acelu planu ilu credeau numai ei cá rezervatu, ascunsu, pitulatu, în realitate înse elu éra datu pe făcia cu 18 si cu 25 de ani înainte de dualismu; elu stătea de înaintea nóstra cu ochi cu sprincene, incaltiatu imbracatu, cu péna în paleria si cu pinteni la ciobóte. Cei cari nu'lu vedeau si nu'lu audiau, éra o parte din romani si alt'a din sasi, éra alaturea cu acestia toti nefericitii din institutele statului de orbi si de surdomuti. De romanii orbiti si asurditi în spiritulu lor, iti érá necasu si nu prea, din cauza cá ei sermanii nu cunosceau de locu blastematiile politice machiavelistice; crescuti în mână cu catechismulu din Blasiu si cu celu din Sibiu, éra altii în Banatu otraviti cu aluatu serbescu si cei din Ungari'a desromaniti în scólele unguresci, niciodata nu 'si poteau imagina, cá ómeni imbracati în costum ungurescu stralucitu, aruncati a lenea în calea

elegante trase de patru si de siese cai, potu se'ti mintia cá se stea si lun'a pe locu; ei, acei romani, nu sciau nici macaru atăta din ale politice, cá acésta de candu lumea nu s'a impacatu cu morala, cu dreptatea si nici cu adeverat'a libertate, ci tocma din contra, ea în cele mai multe casuri în tóte timpurile si la tóte popórale au avutu unu singuru scopu: potestatea, domni'a preste altii, de buna voia daca se póte, éra de nu, prin minciuna, perfidia, inselatiune si în fine prin fortia.

Dara sasi, cum s'au potutu acestia pacali cá niciodata decandu se afla ei adusi în Daci'a de către regii unguresci? Aceia sasi, cari în anii 1437—8 s'au unitu cu aristocrati'a si cu secuimea în contra vrasmasiloru interni si externi, apoi aceeași Uniune confirmata cu juramente o înnoiseră în anulu 1459 mai multu numai contra vrasmasiloru „interni“, o mai repetira în anii 1506 si 1542, în fine dupace se proclamă independenti'a definitiva a Transilvaniei de către Ungari'a, o trecura în legile fundamentali ale tiei, la care mai adaosera si uniunea celoru patru confessiuni religiöse, rom.-catholica, luterana, calviniana si sociniana; acei sasi, cari au în archivele loru documente nenumerate adeveritorie, cá aristocrati'a calcasa sau se încercasa a calca totu de atătea-ori privilegiile lor garantate si jurate în acea uniune, éra pe poporulu secuiescu totu asia unitu contra „vrasmasiloru“ interni, ilu spoliă de libertatile lui si în parte ilu góni în Moldov'a, până ce secuii se veduira siliti a chiama în ajutoriu pe Michailu-voda si dupa acela pe Radu-voda. Uitatau fostu sasi asia curendu, adeca în anu 1866/7 ce au patitu protoparinti lor în dilele principiloru Gavr. Bathori si Gavr. Bethlen, éra parinti lor în diet'a cea lunga din an: 1791 si în cele din 1837, 1841/2 si 1848? Nu, betranii lor n'au uitatu, dara celoru tineri nu le-a mai pasatu, precum nu pasase nici la o parte din tinerimea romanéscă de esperientiele pre câtu de bogate, pre atăta si de triste si funeste ale betraniloru, si asia sub pretestulu de nimicu cá se tema de „vrasmasii interni“, s'au aruncatu în braçiale adeveratiloru vrasmasi ai lor, cari le-au întinsu câte unu castronu cu linte fértă,

sau cum disese fórté bine comitele Iuliu Andrassy cá ministru: câte-unu cosiuletiu cu ovesu, éra frenel si biculu ilu tine în același timp ascunsu dupa spate.

În anulu 1867 candu marele principatu alu Transilvaniei fu condamnatu prin lege dietale, cá se fia supusu la potestatea discretionaria, exceptionale, absolutistica a ministeriulu ungurescu, asia numit'a partida a sasiloru juni (Jungtsächsische Partei) dicea, cá acea mesura despotica nu concerne pe sasi, ci numai pe romani cei tari la cerbice, necivilisati si aplecati la rebeliuni.

Pre candu limb'a romanéscă éra delaturata din tóte afacerile publice, éra cea germana înca totu mai tolerata, sasimea se mai leganá în eronat'a credintia, cá si acea calcare de legea naturei, a ratiunei si chiaru de legea positiva din anulu 1868 creata de altumentrea de noi fara noi, concerne totu numai pe barbarii si cerbicosii romani, a caroru limba ar fi numai spre pedec'a civilisatiunei.

Dupa trantirea la parete a romaniloru la vreo trei ani începura loviturile si în contra sasiloru, care apoi în mani'a tuturoru declamatiuniloru din dieta, a reclamatiuniloru si protestelor la miniseriu urmara neîncetatu. Din tóte, cele mai greu simtite concernu stărea materiale a poporulu sasescu. Adeveratu cá si celelalte popóra suferu înfricosiatu de saraci'a causata de a dreptulu prin sistem'a dualistica; este înse lucru fórté firescu, cá poporulu sasescu se o suferu multu mai amaru, din cauza cá elu fusese dedatu a se bucura din generatiuni de o prosperitate din cele mai dorite, candu astadi o parte din acestu poporu emigra cá si secuii, cá si romanii, în Romani'a, altii trecu chiaru si în Americ'a, si órasi altii au devenitu proletari. Cautati apoi la cea mai mare comuna urbana din Transilvani'a, unde familii patriciane si de comercianti scapata si dan falimente ne mai veduie la poporulu acesta. Urmarea saracirei este apoi destrămarea si nimicirea nationalitatiei.

Se pare cá executarii sistemiei actuale crediusera timpulu venit, cá se dea lovitur'a de gratia elementulu germanu din Transilvani'a si înca de s'ar potea, prin elementu totu germanu din Ungari'a. Éta înse cá sasi se impulpă din nou; cá-ci dupace veduira

Foisiór'a „Observatoriului“.

Cartirulu latinu si carnavalulu.

(Urmare si fine.)

Jucatorii platindu o taesa anumita primescu unu numeru óre-care de verigutie de arama, care trebuie se fia aruncate ast-felu, cá ele se cadia în vârfulu bricégului. Bricégele în cari cade vre o verigutia sunt ale jucatoriloru respectivi. Sunt înca multe alte jocuri, pe cari spatiulu nu-mi permite a le aminti pe tóte. Regretabilu e cá cea mai mare parte a jocuriloru, degenerédia într'unu jocu adeveratu hasardu, si nu servescu la altu ceva, decâtu d'a stórcé banii ómeniloru usiori de minte. Pe la média-di mascele începă a se arată totu în numeru mai mare, si cortegiurile costume cutriera orasiulu întregu, producéndu sensatiuni mari în mersulu lor solemn. Între aceste cortegiuri, celu mai splendidu prin avuti'a costumelor a fostu anulu acest'a, celu arangiatu de asociatiunea precupetiloru din „Halles centrales“ numita „asociation des gâteaux (golanu, lipitu de seracu)“. Am numeratu vre-o 12 calesci mai tóte trase de câte 4 cai de cei mai buni.

Persónele avéu costume facute cu multu gustu în stilu „rococo“. Mai multu cá tóte costumele si caii cortegiului, m'a surprinsu aspectulu unor nimfe, de o frumsetia încântătoare, cari cu surisu invitoru imprastiau publiculu uimitu, flori si alte suveniru.

Arangiatorii au avutu fericit'a idea de a închide cortegiulu prin o betrána baba clóntia, imbracata în sdrentie manjite de precupétia, si înarmata cu o corfa gigantica cu legume, care din cându în cându rostia glume cadentiate, ce facea pe publicu se crepe de risu.

Pretotindenea unde cortegiulu trecea, ea fu obiectulu unei ovatiuni demne de unu imperatu reintorsu în triumfu de pe campulu luptei, si ea le primia cu o inclinare majestósa a capulu.

Studentii, cari nu voiescu a rămăné nicairi îndereptu, arangia si ei la rondulu lor, cortegiuri costume, cari nu sunt lipsite de farmeculu noutatii. Doue pân'la trei sute studenti cu „étudiants“-le lor*), imbracati cu caputuri vechi, palarii luate pe dosu percurgu cartirulu întregu.

La tóte aceste déca isi inchipuescu cetitoriulu înca si o musica esecutata prin tóte instrumentele esistente, atătu de suflatu. Cătu si cu corde, va avé o idea despre acestu legionu nedisciplinatu, care sémăna mai multu unei cete de diavoli scapati din lăntiurile iadului. Unulu dintre ei, cu costumulu celu mai escentricu, purtatu pe umere de doi camaradi ai sei, împle aerulu cu chiuiturile sale asurditóse, cu care adună multi admiratori zelosi în jurulu seu.

Sunt ómeni cari vréu cá cu ori ce pretiu, numai se se vorbéscă despre ei. Precum se vede acestu vatavu n'a aflatu de ocamdata altu mijlocu de a se face cunoscutu si poporaru. Gazetele voru istorii celu puçinu despre unu nebunu celu mai mare dintre toti nebunii, ér elu si-a ajunsu scopulu.

Anca câteva cuvinte despre gradin'a Bulier si balurile ei de carnaval. Gradin'a Bulier e cunoscuta dejă de tóta lumea; cá se-mi fia înse deplina acésta mica schitia parisiiana, trebuie se-i sacrificu aci câte-va linii. Aceste baluri sunt o specialitate nu numai acartirulu latinu, dara întregulu Parisu cari nicairi în alte cetati n'ar puté esistá, fiindu-cá le-ar lipsi tóte conditiunile esistentiei. Nu sciu până în diu'a de adi, de ce i s'a acordatu numele de gradin'a acestui localu. Gradin'a Bulier e ori si ce numai gradina nu. Omulu, sub nume de gradina întielege o bucata óre-care de pamentu cultivatu, cu plantatiuni de flori, pomi arbori etc. Din tóte aceste nu e nimicu în gradin'a Bulier, déca nu cumva numeramu între flori. pe feci-órele cartirulu latinu, de cari te împedeci aci la fiacare pasu. Se intramu dara în lăintru. Indata la

*) Poporulu de aici le ar numi „Ibonnica“.

Not'a culeg.

usia zarimu unu gardistu veteranu, care e însărcinatu cu supraveghiarea ordinei. Mustetie colosale, aspectu martialu, tóte aceste sunt de unu bunu auguru pentru bunacuviinti'a si ordinea ce are se se observe în decursulu balului.

Sal'a ne suprinde prin marimea ei, ce în aparintia perde multu prin colonadele duple cari se afla în mijloculu ei. Juru împrejur se află galerii rezervate pentru cei ce nu voiescu a participa la jocu, în aceleasi e si restauratiunea. Iluminatiunea s'ar puté numi stralucita, déca fumulu de tutunu n'ar innurá atmosfer'a. Dupa ce m'am recalescu din prim'a suprinde, si ochii au sustinutu curagiosu primul atacu alu impressiuniloru optice, am facutu o revista prin salonu.

Tabloulu care ni se ofere e fara asemanare. Ne-numerate masce din cele mai straine, înse totu de una cu gustu si elegantiă, undulédia în sala cá valurile unei mari agitate. Éta o nimfia cu perulu lasatu în plete lungi pe corpulu ei mladiosu; ai cugetá cá a esitu chiaru acum din undele riului, colo o porumbitia alba rotundióra, alérga si se'ncérca a se ascunde dinaintea unui vulturu, care o urmărescu. Risete si glume din tóte partile. Vai de acela ce a cadutu tînt'a bajocuriloru acestoru masce fara mila, cá-ci elu va fi platitu scumpu petrekerile carnavalului!

Acum music'a intonédia unu cadrilu, joculu france-sulu, joculu seu adorat, si aspectulu multimei în desordine, cá prin farmecu devine într'unu momentu simetricu arangiatu.

Parechile stău însărate în doue colóne grandióse; e o privelescu care-ti rapescu simtiurile, cá-ci numai acum poti observá dupa placu tóta avuti'a si varietatea costumelor. Cadrilulu se începe, joculu se înferbinta din ce în ce, music'a devine totu mai agitata, ámele batu totu mai rapede.

În fine ordinea jocului se strica în tóte partile, si frumósele colóne se dissolvu într'unu singuru grupu esaltatu. Comand'a arangiatoriloru amutiescu între chiuiturile jucatoriloru cari nu mai cunoscu alti comandanti

că dela Vien'a nu mai au ce așteptă, eirecursera la poporul Germaniei, pe care-lu alarmara în favoarea lor, era candu ungurii sculara în capulu lor pe o parte din nemtii ungureni, sasii concentrara tota activitatea lor în Sibiiu și Brasiou, în adunări numeroase, bine cercetate de către alegatori; ridicara proteste demne de popora multa mai numeroase decât este poporul sasescu din Transilvania. Acı apoi merita a reflecta, că adversarii cei mai infocati și mai decisi ai despotismului sistemului actualu au ajunsu a fi tocma aceia, carii între anii 1863 și 1872 erau cei mai fanatici aparatori ai sistemii dualistice și ai despotismului nedespărțitu de acesta. Bine că s'au pocăitu.

Correspondenție particularie ale „Observatoriului“.

— București, 8 Aprilu n. (Clerulu Romaniei.) Dvóstra ati trasu mai de multeori atențiunea publicului asupra încercărilor de reforme în clerulu orthodoxu alu Romaniei, carele se pare că este decisu a nu mai remanē stationariu, era dăca nu pôte înaintă mai iute, isi are cauzele sale. Agitațiunea internă se începuse din dilele lui Alexandru Ioanu I. Cusa, mai alesu dela secularizare și scóțerea calugariloru straini greci din tiera și din monastirile usurpate. Am vedıutu că ati reproducu de mai multeori decisiuni de ale santului sinodu episcopescu și alti articlii după „Biserica orthodoxa romana“ și „Orthodoxulu“, era raportulu preas. sale episcopului Melchisedecu dela Romanu prezentatu sinodului și gubernului în caus'a traducerei din nou a tuturor cartiloru bisericesci, l'ati datu la timpulu seu întregu lectoriloru pe cari'i aveti în patri'a dvóstra mai angusta. Aflati inse, că în timpulu din urma s'au întemplat în biserică multe lucruri, care pre cătu mi se pare mie, încă n'au ajunsu la cunoscenti'a dv. ori-că vi s'au comunicatu prin unele diarie camu în doi peri.

Traducerea din nou a cartiloru bisericesci s'a începutu cu cele mai puțin voluminoase și se continua cu diligența, inse și cu mare atențiune, pentru-că traducerea se ésa cătu se pôte mai exactă, limb'a mai purificată, inse nu prea radicală, nu prea departată de limb'a vorbită în epoc'a de față în societatea romanésca a classelor cultivate, dăca nici înpinsa înapoi, acolo, unde voiescu se o înglode din nou slavolatrii și russolatrii cari se închina la Moscva. Eu unulu sunt convinsu, că cu această acțiune națională a clerului superioru din Romania limb'a noastră va castigă foarte multu, și pe langă ce se va învârti, va și sparge prin o multime de prejudeție absurde și nauce; căci adăca toate cartile noastre bisericesci voru apărea și cu litere latine și asia bigotii voru încetă a mai pronunția cunoscută insulta de „latina spurcată“, învătăta dela bizantini, de candu patriarhii celoru două biserici își tranteau în capu anatheme, era calugariloru greci și muscali nu le va folosi nimicu a sbiera, că literele latine voru „papistasi“ pe romani. „Au trecut timpul de memoria nefastă, în care curgeau dispute dogmatice, care puneau conștiințele omenilor în neodichna și turburare pe tota viața. Se ținemu la religiune, la religiositate și la ritu că ferulu, dăca se fimu ceva mai practici, se nu mai turburamu conștiin-

decătu ochii „dineloru“ lor; și éta cadrilulu degeneratu într'unu cancanu furiosu . . . infernal . . . La aspectulu acesta vienesulu ar fi exclamat „Na jetzt hob i schon g'nug!“

Capulu imi ametea déjà de multu, acum și lumea începuse se învârti cu mine. Luai deci remasu bunu de la balu, și me grabisemu se ajungu sanetosu la esirea salei.

Ochii-mi cadiura din întemplan pe betrânulu gardistu care stă la usia la loculu unde 'lu vedisem antăia-ora, nemiscatu, cugetatoriu, față lui trista era de unu contrastu durerosu la acestu locu, unde totu omulu golea cup'a desfătariloru, pare că ar fi fostu diu'a de apoi.

Pôte și va fi jelindu tineretiile perdute, cugetăm în mine, pôte că si aduce aminte de timpurile de multu trecute ale gloriei franceze și de marele Napoleonu, bravulu capitanu și de toti ceilalti eroi disparuti. Atunci tinerimea viguroasă oteliată în fapte eroice transportă într'o jumetate de lume glori'a armelor Francei. Acum tinerimea e absorbită în plăceri desfrenate, degenerată . . . și anim'a lui de bravu osténu i se împle de dureri. Sarmanulu Gardistu! Figur'a densului mi-a datu multu de cugetatu . . . Elu era țieranu, unu voinicu țieranu, era țieranulu pretotindeni e talp'a țierei, și acesta m'a liniștitu.

Paris, 15 Martiu 1882.

Aureliu Sterca Siuluti, stud. în litere.

tiel; avemu altele de facutu în s. biserica „Asia“ mi vorbă înainte numai cu două săptămăni unu episcopu diecesanu.

Reform'a cantariloru bisericesci se începuse încă din dilele lui Alexandru Dim. Ghica (1834—1842); a mersu inse foarte încetu. În anii din urma s'au luat și în această privinția mesuri mai petrundietorie. Temendume că voiu fi prea lungu în această corespondenția, ve rogu că se cititi instructiv'a scriere aparută în anul acesta: „Memoriu pentru cantarile bisericesci în Romania de episcopulu de Romanu Melchisedecu.“ București 1882, form. 8-vo mare, pag. 39. Ar fi bine că se și reproduceti ceva din acea dissertatiune pentru publiculu dv., intru care credu că aveti atăți preoti căți și mireni; și le spuneti, că se nu prea grabesca a cantă Dómné miluesce în vreo limba din Caucasu.

Alta scire la care trebuie se reflectediu și eu, că la una din cele mai importante, este santirea mirului (Sacrum Chrisma îi dicu apusenii) oficiată Joi în dio'a de Bun'a-vestire de către mitropolitulu primat cu ceilalti archipastori. Adăca ce atăta importanția se dă acestei acțiuni sacre? Me temu că aceea la dv. va fi prea puțin întielesă de către toti aceia, carii nu știu că aici domnia până acum unu vechiu prejudețiu, că și cum santulu miru nu ar avea nici-o putere sacramentală religiósă, dăca nu ar fi cumpăratu cu bani grei și adusu dela patriarhulu de Constantinopole pentru toate diecesele orthodoxe. Sume considerabili încassă patriarhii'a din vendierea mirului, că și din vendierea cartiloru de ertatiune (Indulgentiae la apuseni), care se pune pe peptulu mortiloru pecatosi, și se îngroapă cu ele, mai virtosu dăca aceia n'au peregrinat nici odată în viața lor la S. Mormentu în Ierusalimu, sau cel puțin la Constantinopole și la monastirile din Muntele Athos, anume la Vătopedi, spre ași marturisi toate blastematiile câte voru fi facutu, a se canonii prin postu, rogatiuni, prin mii de metanii și a plăti dela 10 până la 100 de sarindarie din sumele câte voru fi furatu, rapitu ori insielatu dela orfani și veduve, sau dela alti nefericiți cari voru fi cadiutu în ghiarale lor. Ei, bine, episcopatul Romaniei a rupt-o relativu la s. miru cu sant'a patriarhia a bisericei anadolice și romanii orthodoxi voru afla de aci înainte ceea ce n'au știutu până acum, că s. biserică recunósce fiacarui episcopu diecesanu potestatea spiritală heredită de a dreptulu dela ss. apostoli de a consacra untulu-de lemnu singuru sau în societate cu alti frați episcopi, că se se prefăca în miru santu. Scumpu s'a mai plătitu și până acumă încă și această nesciinția a omenilor.

Miscare de importanția și mai mare este și cea mai nouă pe terenulu bisericescu; întielegu adăca petitiunea înaintată la camere pentru o reforma radicală în organismulu sinodale alu bisericei romanesci. Se știe că sinodalitatea în Romania este numai episcopale, sau cum îi diceti dv. în apus, Synodus provincialis, era asia numite sínóde diecesane cum le aveti pe la dvóstra, compuse din clerici și din mireni, sau și numai din clerici de miru, precum le aveati până în 1868 sau precum audim că le mai are biseric'a greco-catholica, în Romania nu sunt cunoscute, era de congresu bisericescu, bună ora că celu dela Sibiiu ori celu serbescu dela Carlovitiu, aici nu s'a simțitu nici o trebuință, căci raportulu între statu și biserică fiindu cu totul altulu, în casuri anumite corpulu legislativu se prefăca în ceea ce numiti dv. congresu. Preste această se vorbesce preste totu în cercurile competente despre unu proiectu de a înalția metropoli'a primatiale din București la demnitate de patriarhia romanésca, la care se țina toti episcopi de naționalitate romanésca și de lege orientale orthodoxa. Se pôte prea usioru că eu n'am datu până acumă de omeni competenți în materia, cu singur'a excepțiune de unu prelatu; toti ceilalti căți imi vorbira despre acestu proiectu, mi se pară că nu știu ce voiescu și că opiniunea lor despre înființarea unei patriarhii este atătu de naivă, în cătu li se pare că o reforma că aceea ar fi totu atăta, că și cum regele ar mai înființia în armată unu rangulu mai înaltu de generalu, care nu exista până acumă, de ex. generalu de artileria (Feldzeugmeister), ori de Feldmarschal. Ceea ce mi bată la ochi și mai multu din partea unoru persoane bisericesci a fostu, că cuvosiile lor nu cunosc intru nimicu nici macaru statutulu mitropoliei din Ardealu!

Șiti că titlulu stravechiu alu mitropolitulu din Munteni'a este: Archiepiscopu și mitropolitulu alu Ungro-Vlachiei și exarchu alu Plaiuri-

loru. Exarchu în hierarhia bisericea este mai multu decâtu mitropolitu, asia dăca candu s'ar înființia patriarhia, aceea s'ar face din exarchatu; Ce însemna inse exarchatu alu Plaiurilor? Care sunt acelea Plaiuri, Plagae, regiones montanae? Care mitropolii și episcopi au fostu subordonate odinioară exarchatulu plaiurilor?

Veti fi aflatu că cei doi popi nerusinati, carii au insielatu cu hirotonirea de comedianti pe acelu tineru naucu că și tata-seu, au fostu condamnatu la închisóre, era s. sinodu iau caterisitu, adăca iau eliminatu din cleru.

Portulu celu nou preotiescu ce sémăna cu celu din Ardealu, începe a se latı mereu în cleru; le stă foarte bine, nu mai sémăna cu dervisi turcesci, ci mai multu cu senatorii și patricianii republicei venetiane de odinioară.

Sciri din strainatate

— Russia. Scirile câte potu strabate în afara din acestu imperiu absolutisticu, continua a insufla grija mare la cele multe guverne și popora. Principele Górciacoff, omu aproape de ani 90 unulu din cei mai periculoși adversari ai monarhiei austro-unguresci, s'a retrasu din înaltele sale funcțiuni de cancelariu și ministru presedinte, era în loculu lui veni dn. Giers, care trece de omu alu pacei; dăca nici aceea denumire nu e de natura a împăca spiritele. Situațiunea este și acumă totu cea de înainte cu 3 și cu 6 luni. Imperatul cu familia sa siede retrasu din capitala în o resiedenția a sa Gacina. Nihilistii lucra că și până acilea și oricâte sute și mii de arestari s'au facutu și oricâte assassinate sau comisu, după care au urmat furci și glontiu, preste adevăratulu lor comitetu nu a pututu da nimeni până acumă, căci ori-căți tradatori s'au alesu cu timpu dintre nihilisti, toti au peritu de pumnariu sau în altu modu misteriosu. Executorii pusi de nihilisti că se trimite omeni pe lumea ceealaltă, nu cunosc nici-o mila omenesca, mai curendu isi facu mila de unu cane decâtu se crutie viața omenilor destinați a fi victimele resbunării lor. Terrorismu pentru terrorismu, viața pentru viața. Stare de ne mai suferitu este această.

În acelasiu timpu partid'a panslavista și pan-russesca împinge din nou spre resboiu. După sciri din 15/3 Aprilu s'au impartitu la generali și oficiari de statu maioru charte militare topographice, luate și elaborate pentru fruntariile de către Prussia; se prepara totu la ministeriulu de resboiu și alte charte militare, unele pentru teritoriulu Romaniei dela Prutu până la Orsiou, era altele totu topografice luate de către inginerii muscalesci pe furis asupă pasuriloru (strimtori) din Carpatii Ungariei, cari o despartu de Galitia. Muscalii credu asia, că celu multu preste doi ani va mai fi unu resboiu de cele mai crunte, alu carui teatru se va întinde preste Galitia, Ungaria și Romania. Asia ne spune „Weltblatt“ din Vien'a, cum și alte câteva diarie care se credu bine informate. Cauzele și chiaru numai pretestele de resboiu nu lipsescu la nici-o parte, era unele pare că resaru din pamentu.

Persecutiunile jidoviloru s'au înnoitu în serbatoriile pasciloru în câteva orasie cu furia mare. La Pultava și la Balta fusera sparte magazinele și boltele negutiatoriloru, marfile nimicite sau și rapite; daun'a s'a pretiuitu la 2 milioane ruble. Familiile jidovesce câte au pututu scapă cu avere în bani și scule, au venit la Brodi.

În gubernulu Cherson la orasiulu Volegázulov muscalii au devastatu (nimicitu sau dusu) totu ce au pututu, era resturile le au aprinsu cu petroleu.

Între acestea chiaru și gubernulu a exilatu preste cinci mii de jidovi convinși că usurari insielatori, venditori de marfi stricate, veninoase, periculoase. Până acum au emigratu preste 12 mii de jidovi în America, într'o stare de miseria ne mai audita, în cătu dăca nu i-ar ajută comitetulu jidovescu centrale, care dispune de sume foarte mari, toti aru peri pe drumuri.

— În Germani'a mai încetara persecutiunile antisemitice, n'a încetatu inse ceealaltă calamitate, adăca necurmat'a migratiune a locuitoriloru în proporțiuni totu mai mari. Saraci'a estrema scóte din Germani'a pe fiacare anu sute de mii în America și Australi'a, inse și spre resartitul Europei. După scirile mai noue din Hamburg, în portulu de acolo se imbarcara în lun'a

lui Martiu 14.598 de persoane, pre candu spre ex. in aceeași luna din 1880 au plecatu din același portu numai 4676. Asia dara cresce neincetatu. Totu asia se scrie si din porturile Brem'a, Lübeck si din tierile renane, de unde emigrantii se imbarca pe Renu si esu la mare prin Holand'a. Adeveratu că nici-o rassa de oameni pe faci'a pamentului nu se inmultiesce asia tare că rass'a germana si in Asi'a cea chineza, dara apoi de aci aru mai potea invetia câte ceva si romanii si alte popora. Daca migratiunea este mare din Germani'a, apoi acolo traiescu câte 4 si 5 mii de suflete pe unu miliariu patratu, pre candu in tierile locuite de romani, de unguri si de slavi (cu esceptiune de Boemi'a, unde sunt locuitori mai desi,) nu ajungu la 3000, ci in partea cea mai mare a tierii abia afii câte 2000 până celu multu 2500 suflete pe unu milu patratu.

Rogamu pe toti romanii, că se tragemu inventiatura din toate informatiunile de natur'a acestora, pentru-că se nu remanemu in 50—60 de ani fara nici o patria, că selbatici din Americ'a. A mii'a ora, dicemu: se muncimu, se tinemu că ferulu la ce este alu nostru, se ne ajutam unii pe altii in nevoile nostre, era nu se ne asuprimu; numai pe trantori, cari nu lucra nimicu, se'i lasamu peritori de fome.

— Din Britani'a mare. Londr'a, 16 Aprile. Cestiunea danubiana a inceputu se ocupe aici chiaru si pe masele poporului muncitoru, care ia pusu nume Sierpe de mare, adeca acelu sierpe fabulosu, despre care le place corabieriloru se spuna câte minuni verdi si uscate, că ar fi lungu cătu a fostu turnulu Babilonului, că ar resturná corabii cu câte o lovitura din cōda, că aru inghiti pe oameni precum inghitu acestia galuscele, că alēga pe sub apa dintru o mare in alta scotiendu numai capulu cătu o bute de cele mai mari, că nu lasa in pace pe nici-o corabia etc. Asia li se pare angliloru că ar fi cestiunea Dunarei, care dá grija Europei intregi.

Lucrurile din Irlandi'a stau de se pōte si mai reu decâtu până acuma. Adeverate capete de feru, atātu ale anglosaxoniloru cătu si ale celto-irlandiloru. Cu cătu mai tirani cea, cu atātu mai resbunatori acestia. Omoruri agrarie se intempla mereu, celu puçinu unulu pe septemana. Nimicu nu caracteriza situatiunea mai bine decâtu epistol'a unui proprietariu publicata in multime de diarie, din care scōtemu o parte tradusa dupa „Rom. libera.”

„Felulu meu de viētia este urmatoriulu. Am pentru paza mea patru politiai, pe cari i impartu in doue escōrte. Una me insotiesce petutindenea. Unulu din oameni are o pusca Winchester cu doue sprediece impuscaturi; celalaltu are o pusca cu doue tievi de cea mai buna constructiune; si una si alta sunt gata. Eu portu unu revolveru cu siēse focuri, servitoriulu meu unu revolveru cu cinci focuri si afara de acēsta mai portu totudeauna inca câte-unu revolveru, că intalnindu cumva in drumu vre-unu omu cinstitu care, are lipsa de aperare, se ilu pui la dispositie.

„Candu esu de a casa, pe totu drumulu inaintea mea e rescolita fiacare tufa, e cercetatu fiacare arbore si fiacare dālma, spre a se vedea daca nu cumva sta la panda vreunu dusmanu; candu me reintorcu, se urmēdia aceeași procedura, până candu intru era in casa. In acelasi chipu e escortata pe drumu femeia mea si ori-care altu membru alu familiei.

„De diminētia până sēra si de sēra până diminētia o patrula se primbla prin prejurulu casei mele si fiacine vrea se intre in launtru, trebue se primēasca societatea unui politiaiu. In ori ce timpu din cele 24 patru cēsuri ale dilei, candu sunt desteptu ori dormu, candu mancu ori beau, se gasesce in man'a mea unu revolveru incarcatu. Femeia mea are armele ei deosebite si le manue fōrte bine.”

Colectiune de monumente si documente vechi.

Isoriculu ardeleanu Josifu Benkō si altii dupa elu au avutu tōta dreptatea candu au scrisu, că teritoriulu Transilvaniei apare, că si cum l'ar fi semenatu cineva cu obiecte archeologice, pe care cu cătu au fostu mai devastate de barbari preste una miie de ani, cu atātu resaru că prin minune, mai multe din pamentu. Din tōte poporale, romanii aru trebui se puna mai multu pretiu pe monumente si documente; cautati inse la colectiunea asociatiunei nostre si apoi judecati. Intr'aceea dela societatea istorica si archeologica din Dev'a primiramu cu dat'a din 10 Martiu acestu apelu:

„Din initiativ'a unor barbati zelosi s'a infiintatu, precum in mai multe tinuturi ale patriei, si in comitatulu Hunedōrei o societate istorica si archeologica. Scopulu acestei societati este de a descoperi trecutul

comitatului Hunedōr'a si de a-i pastrá prezentele pentru venitoriu. Că societatea se-si ajunga scopulu, contēdia in prim'a linia la munificenti'a membriloru sei, dar' apoi si la spriginulu atātu moralu, cătu si materialu, alu publiculu intregu din comitatulu nostru.

Intru acēsta incredere Te invita pre P. T. Domni'a-Ta, că:

1. Se binevoiesci a conscrie in comun'a sau tinutulu Domniei Tale pietrile si columnele proveidute cu epitafie romane, monumentele romane sau alte vechi si obiecte de alte specie, precum instrumente (scule) din er'a de bronzu sau de pētra, ce se afla in proprietatea singuraticiloru, si acestu conspectu se-lu tramiti sau la oficiulu de vice-comite alu comitatului Hunedōr'a, sau la presidiulu societatii istorice si archeologice in Dev'a. Vei face P. T. mare servitiu numitei societati, daca folosindu-Te de influenti'a si pusetiunea sociala a Domniei Tale, vei nesui a induplecá pre proprietarii obiectelor respective, că se predea societatii archeologice tesaurii lora de arta, sau gratuitu, sau pre lānga unu pretiu moderatu, portandu societatea spelese de transportu.

Obiectele archeologice culese in modulu acesta se voru asediá in museulu din Dev'a alu societatii si se voru administrá că avere comuna a comitatului; acestu museu se pōte cercetá liberu si gratuitu de ori-cine.

2. Scriptele sau documentele vechi, ce se voru fi aflandu pre la singuraticii din comun'a sau tinutulu Domniei Tale, se le culegi si se le tramiti la presidiulu societatii. Daca proprietarii nu aru voi se estradea definitivu documentele respective, societatea in casulu acesta le va decopiá si originalele le va restitui nevătămate. Numai din colectiunea atātu documente si scripte vechi se pōte-scrie cu fidelitate istori'a comitatului, că-ci petece de harthia ingalbinita, ce sunt uitate si zacu pe fondulu unei ladi sau prin poduri, continu adese-ori acte istorice momentōse.

3. Se nu pregeti a culege in comun'a si tinutulu Domniei Tale bucati de imbracamente poporale caracteristice, sau de acele ce nu se afla prin alte tinuturi, asemenea mobile de casa si alte instrumente, precum si articlii de industria cei mai insemnati ai acelu tinutu, si unele din produsele lui, si tōte acestea se le tramiti la adress'a museului din comitatulu Hunedōrei

Zelulu, cu care P. T. Domni'a-Ta ai imbraciosiatu si spriginutu binele si interesulu comitatului, ne permite a sperá, că nici dela acēsta insarcinare, inpreunata nu cu puçina ostenēla, nu Te vei retrage, ci vei procede intr'ensa dupa cea mai buna cunoscentia!”

— In sectiunea istorice si in una din siedintiele Academiei romane s'a vorbitu cu multu interesu despre activitatea patriotica a Societatiei din Dev'a si a celei din Temisiōr'a, s'au relevatu totuodata eminentele merite ale onor. domnu Carolu Torma professoru la universitatea din Budapesta, cum si ale sororei sale dōmnei Sofiei Torma dela Orasci'a intru descoperirea atātu monumente si nenumerate obiecte mai merunte, nu numai romane si eline, ci chiaru si preistorice, s'a luat informatiune si despre novele descoperiri colossali facute de dn. Torma in ruinele vechiei cetati romane Aquincum dela Bud'a. Că semnu de recunoscentia colegiale, sectiunea istorica a propusu pe dn. Torma de membru onorariu, era Academi'a ia datu voturile sale cu tōta placerea.

Sciri diverse.

— (Necrologu din cele mai tristatōrie.) Corpulu officieriloru din regimentulu de infanteria Friedericu Wilhelmu Ludovicu marele duce de Baden Nr. 50 cu anim'a infranta aduce la cunoscentia decedarea onorabilelui camaradu, alu Domnului capitanu c. reg.

Stefanu Borgovanu

decoratu cu crucea militara pentru merite, cu medalia de argintu class'a I-ma pentru virtutea militara, cu medali'a de resbelu, si cu insignulu de servitiu class'a I-ma, care in 17 ale lunei curente, in etate de 54 ani, dupa unu morbu scurtu, a repausatu in Rosi'a-montana, unde se depune astadi spre repausulu eternu. Rogatiunile de parastasu se voru celebrá vineri in 21 ale lunei curente la 10 ore a. m. in biseric'a catedrala din locu. Alba-Julia, in 19. Aprile 1882.

Multu onorate dle Redactoru!

Momentulu care me indatoresce a ve insirá aceste litere, e unulu dintre cele mai triste, nu numai din viēti'a mea, fara pōte din viēti'a fiescarui romanu. Bravulu nostru capitanu Stefanu Borgovanu nascutu in St.-Georgiulu Nasaudului, la prim'a Martiu a. c. fu onoratu prim'a ora cu denumirea de „presiedinte” la comisiunea de inolare a recrutiloru.

Succesulu acestui serviciu până in 16 l. c. raportatu, au fostu fōrte laudabilu; dara candu s'a apropiatu de finirea lui, chiaru cu ocaziunea plecarii din Rosi'a-montana (Verespatak) către ultimulu cercu „Câmpeni”, crud'a mōrte, fara de a'lu lasá, că se se reintōrca si se-si primēasca, atātu laud'a, cătu si multiamit'a cuvenita pentru indeplinirea acestui serviciu si succesulu seu eminentu, l'a mutat la

cele eterne, lasandu'si ultima suvenire in „Rosi'a-montana” din muntii apuseni.

Cu diu'a de 16 Aprile a. c. bravulu regimentu de infanterie „Marele-Principe de Baden Nr. 50” si-a perdutu cea mai vechia frundia a corōnei formate din corpulu ofierescu, si-a perdutu pre prea-diligentulu „Comandantu alu batailonului de intregire”, si-a perdutu pre ultimulu martoru alu medaliei de aur, a le carei radie, din fruntea stindardului batailonului I. revōca memori'a luptelor eroice facute in anulu 1848—49 de fiii sei; si-a perdutu unu proprietariu alu decoratiuniloru „medalia de argintu pentru bravura” „medali'a resbelulu” „crucea de serviciu” si „crucea de argintu de demnitate”; era natiunea romana, numai dreptulu dicundu, si-a perdutu un'a dintre acele persoane, cu care s'a potutu totudeuna mândri.

Fiei tierin'a usiōra si memori'a-i eterna!

J. Z.

Multiamimu dlui corespondente in numele consangeniloru si in alu numerosiloru amici ai repausatului in Domnulu pentru informatiunile date; speramu inse că se va afá cineva dintre bravii si generosii cameradi de arme, contimpurani ai veteranelui capitanu Stefanu Borgovanu, care nu'si va pregetá a comunica lectoriloru din viēti'a lui mai multe momente prea demne de a fi transmise la posteritate.

Red. Obs.

— (Pentru economi si pentru tōta lumea.) Plōia merunta, caldūrōsa si manōsa s'a inceputu de Mercuri pe la 1 ora d. a. si a continuatu cu scurte intreruperi până Joi dupa amiēdi. Tōta natur'a s'a inveselitu si intinsu nu numai la economii, da si la celelalte clase de locuitori. Lips'a totala de ploia tocma pre candu se facu semenaturele de primavēra, intristase cu atātu mai multu pe agricultori, cu cătu in lips'a de ninsōre din ern'a trecuta sermenaturile de tōmna au suferitu greu in unele hotara, atātu de venturi ghiatiōse, cătu si de siōreci. Multi economi le au aratu din nou spre a le semená cu altu ceva. Pretiurile cerealielor incepusera a se urcá atātu mai multu, cu cătu mai vedi inca numai la Brasiovu de inaintea promenadei gramede de saci cu papusioiu aduse de preste Carpati. Unii speculanti ilu ducu si mai de parte pe calea ferata. Pomii cāti apucasera a in-flori inainte de frigulu din septemana patimiloru anevoia voru mai produce vreo pōma. Semenatulu papusioiului inca nu s'a intardiatu, este insa timpulu supremu că se fia aruncatu in pamentu. Gradinaresele cele industriōse lucra pe capete, că se aiba verdetiuri, legume si flori diverse cătu se pōte mai multe, atātu pentru familiile lora, cătu si de vendiare in piati'a Sibiiului si pe la celelalte orasie situate de aici până in Murasiu.

— (Sinodulu archidieceasanu orthodoxu convocatu pe Duminic'a Tomi) lucra barbatesce in siedintie plenarie si in comisiuni, era doritorii de prosperarea biserice si a culturei nationale credu, că rezultatele atātu ostenele voru fi mai satisfactōrie decâtu ale congresului.

Totu in acēsta septemana se tinu sinode bisericesci la episcopiile gr.-orient. din Caransebescu si din Aradu, alu caroru decursu se publica regulatu in fiacare anu prin organulu diecesanu „Biseric'a si Scol'a” din Aradu, fōia redactata cu multa diligentia si cunoscentia de neajunsele clerului si ale poporului.

— (Focuri.) Precum in Transilvani'a, asia si in Romani'a că de doue luni incōce mai multe casuri de focu anune pe la orasie, au devastatu averi de sute de mii; totu asia s'au si luat diverse mesuri nu numai de a dreptulu prin gubernu, ci s'au formatu si comitete care lucra cu mare energia intru ajutorarea celoru nenorociti. Cu acēsta ocaziune Regin'a stă érasí că totudeauna in fruntea unui comitetu, si citimu intre altele:

„Representantii pressei au fostu primiti ieri, la 1 si jumetate d. a., in audientia de Maiestatea Sa Regin'a.

Introdusi de către adiutantul de serviciu, in salonulu de primire, d. C. A. Rosetti, presiedintele comitetului pressei rosti urmatōrele cuvinte:

Dōmna!

„Că celu mai betrānu si mai vechiu diaristu, am onōrea si fericirea a presenta Maestatei Tale pe colegii mei dela pressa, intruniti pentru bine-facere.

„Iarta, Maiestate, că o voce mai tinera si mai directu reprezentanta a pressei se Ti exprime simtimintele nostre de devotamentu si admiratiune.

„D. Laurianu este în această delegatulu nostru.“
În numele comitetului presei, d. D. Aug. Laurianu pronunția atunci aceste cuvinte:

„Fericita a fostu pentru noi diu'a candu Suveran'a Romaniloru ne-a transmisu cuventulu Seu, incaldu de palpitarile unei ânime ce cunósce suferint'ia . . . Cuventulu Seu ne-a imbarbatatu la lucru. Déca nenorocirea fratiloru ne-a intrunitu la olalta, intru alinarea dureriloru, pe atâti insi divisati, cuventulu Vostru ne-a facutu se ne intelegemu si mai bine datori'a. Elu ne-a adusu aminte adenc'a si recoritóreă cugetare a Celei ce a cântatu Virfulu cu doru si a spusu strainetatiei câtu de dulci sunt doinele Romaniloru, că:

„Nu este de câtu o fericire: Datori'a

„Nu este de câtu o mângaiere: Munc'a

„Nu este de câtu o bucuria: Frumosulu“.

Da, Maiestate, a munci pentru frumosu e datoria cugetatorului. Si e bogata gradin'a frumosului, pentru cine póte se'si primble gândulu printr'ensa! . . . Din inaltimea tronului ne-ati vediatu catându spre această gradina, unde infloresce binefacerea, si ati alergatu la noi, Voi, care cunósceți, în tóte cotiturile sale, această tainica gradina, si V'ati intoverasitu cu press'a la cultivarea binefacerei.

Primiti, Maiestate, simtimintele nóstre de recunoscintia, si impreuna cu densele rugatiunea de a fi, nu alaturi, ci în fruntea nóstra, Voi, Alésa Maiestra a gândirei, intru desteptarea unui frumosu simtiemintu.

Asia fiindu, noi avemu credintia se putemu mai bine respunde la suspinele suferindiloru.

Se trairi, Maiestate, Isvoru alu bunetatoru!

Se traiasca Augustulu Vostru Sotiu!

Se traiasca Romani'a, fericita!

Acestoru cuvinte M. S. Regin'a raspunde emotionata.

„Sunt fórté viu miscata de sentimentele ce Mi exprimat, si prea fericita de a ve vedea uniti la o opera de bine-facere si la o lucrare atátu de folositóre. Cuvintele ce Mi adresati sunt o adeverata poezie. Ve rogu se fiti siguri de concursulu Nostru si dispuneti de Noi in totu ce veti face pentru scopulu ce ve intrunesce.“

Dupa acestea, atátu Maiestatea Sa Regin'a câtu si Maiestatea Sa Regele au convorbitu cu fiecare din reprezentantii presei, cari au fostu invitati apoi în salonulu d'alturea spre a vedea o lucrare de multa valóre artistica a M. S. Reginei. Aci conversatiunea a fostu reinita asupra manufacturiloru tieranesce.

Dupa o jumetate óra, membri comitetului presei s'au retrasu purtându o placuta impresiune de simpatie a primire a Maiestatiloru lor.

Dómn'a Mari'a consort'a dlui C. A. Rosetti a organisatu totu în folosulu incendiatoru, o serbare pentru copii, unica în felulu seu si ne mai vediatu pân'acuma la noi. Comitetulu a primitu în unanimitate această propunere si a hotaritu se trimetia o adresa de multiamire d-nei Rosetti.

Sectiunea pentru serbarea copiiloru va purtá numele de sectiunea copilarésca a presei, dupa cum a botediat-o insasi d-na Rosetti. Acesta serbare va avea locu în gradin'a Manu.

D-na Pia Brateanu a cerutu, în numele comitetului instituitu anulu trecut pentru incendiati din Focsani, 7000 de bilete d'ale loteriei nationale.

Aceste bilete se platescu din fondulu remasu acelui comitetu de dómné, éra căsitigurile, ce voru fi, se voru imparti totu între incendiati.

Bibliografia.

— „Scóla Romana“ organu alu societatii corpului didacticu din Prahov'a. Apare de doue ori pe luna: la 15 si 30. Comitetulu de redactiune: C. Jeneşcu, J. P. Eliade, Chr. Negoescu, N. C. Sarulénu, Jos. Jeneşcu. Nr. 3. — 28 Februaru 1882. Sumariu: 1. Cronica, Josifu Jonescu junioru. 2. Scól'a Romana si Pressa din tíera, N. 3. Aronu Voda sau Mani'a lui Dumnedieu, N. C. Sarulénu. 4. Pe albumulu sori-mi (poezie), Chr. N. Negoescu. 5. Gradin'a de copii si insemnatatea sa (urmăre), J. P. Eliade. 6. Câteva argumente asupra existentiei lui Dumnedieu, Diac. N. Joneşcu. 7. Mam'a si fiulu (novela), J. P. Eliade. 8. Cugetari, culese din notiulu meu, Cr. S. Negoescu. 9. Unu manuscrisu vechiu, Cr. S. Negoescu. 10. Necrologu, Cr. S. Negoescu. 11. Ministerulu Instructiunei. 12. Glume, Luciliu. 13. Avisu. 14. Post'a Diarului. Ploesci 1882. Tipografia Progressulu, Bai'a municipala.

Post'a redactiunei.

Pe timpulu absentiei de siepte septemani de aici si chiaru din patria, redactorulu acestui diariu a remasu datoriu cu responsuri ad personam în

mai multe parti. Unu numeru de articlii si corespondentie astépta publicarea. Tóte se voru publicá, unele în „Observatoriulu“, altele în „Transilvani'a“, fiacare dupa destinatiunea lor, cu singur'a esceptiune de vreo trei, pentru care sau nu existe nici-unu publicu romanescu, sau că sunt numai eruptiuni de resbunari personali. Nenumerate cestiu grele si vitali astépta discussiune calma, de barbati inteligenti si totuodata probi. Cei ce simtu mancarimea de a se incerca certa, se se astempere.

In capital'a Bucuresci se primescu abonamente la dn. Const. J. Juga cassariu alu academiei romane în palatulu universitatiei si la librari'a Szöllösi în piati'a teatrului, atátu la acestu diariu, cu pretiulu aratatu col. 1 în frunte, adeca 22 lei n., pe 1 anu si 11 lei n. pe 6 luni, câtu si la foi'a literaria científica „Transilvani'a“ ce appare în anulu alu XIII-lea, cu 6 franci (lei noi) pe unu anu întregu.

„Albin'a“ Institutu de creditu si de economii.

Situatiunea sumara din 31 Martiu 1882.

Active:	Sum'a fl. cr.	Schimbari din starea dela 31 Dec 1881
Numerariu	46,050.—	— 2,883.63
Moneta	5,927.42	— 9,696.47
Cambii	655,914.01	— 16,536.05
Cambii si obligatiuni dela reuniri de creditu	26,471.88	— 386.47
Inprumuturi pe hipotece	509,364.42	+ 63,173.09
Credite ficse	51,157.59	+ 4,252.06
Inprumuturi pe efecte	8,033.—	+ 487.—
Efectele fondului de garantia alu scrisurilor fonciari	196,189.10	— 12,114.20
Efectele fondului depensiuni	4,352.90	+ 2,283.90
Efecte proprii	136,014.85	— 41,534.40
Realitati	75,652.88	+ 21,393.45
Realitati vendute	9,458.96	— 272.—
Alte active	151,147.57	+ 8,867.22
Totalu	1,875,724.58	

Passive:

Capitalu socialu	
a) 1000 actiuni fl. 100,000	
b) 2000 actiuni	
cá fondu de garantia alu scrisuriloru fonciari . fl. 200,000	300,000.—
Fondulu generalu de reserva	32,088.82 + 4,784.56
Depuneri pentru fructificare	913,070.32 + 97,683.89
Scrisuri fonciari în circulatiune . . fl. 467,300	+ 66,600.—
Scrisuri fonciari esite la sorti fl. 9,400	476,700.—
Fondurile de garantia ale reuniuniloru	16,090.95 — 65.10
Fondurile de reserva ale reuniuniloru	144.26
Fondulu de garantia alu creditelor hipotece	654.50
Fondulu de pensii alu functionariloru	4,376.56 + 1,750.39
Alte passive si saldo	132,599.17 — 100,125.80
Totalu	1,875,724.58

Sibiu, 31 Martiu 1882.

Directiunea.

Deschidere de prenumeratiune

la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Aprile înainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumeraseru dela 1/13 Aprile 1881 pe 1 anu, dela 1/13 Iuliu pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lunei Martiu. Pentru-cá se potemu regulá de timpuriu o expeditiune esacta a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectivi se binevoiesca a isi descoperi vointi'a înainte de 1/13, innoindu'si abonamentulu cu pretiurile aratate în fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni înlăintrulu monarchiei, éra în afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci pe 1/2 anu, în auru sau în bilete de banca sau hipotece, éra fractiunile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 21 Aprile st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca	118 70	118 50
I emissiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orientalu ung.	90 25	87 75
II emissiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orient. ung.	108 75	108 50
Oblig. de statulu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	94 —	95 —
Inprumutulu drumuriloru de feru ung.	133 25	133 —
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentulu	97 50	97 50
Obligatiuni ung. cu clausula de sortire	96 25	96 50
Obligatiuni urbariale temesiane	96 —	96 —
Obligatiuni urb. temesiane cu clausula de sortire	96 25	95 50
Obligatiuni urbariale transilvane	96 25	96 50
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99 —	—
Obligatiuni ung. de rescumperarea diecimii de vinu	96 —	96 75
Datorie de statulu austriaca în chartie	75 90	75 75
Datoria de statulu în argintu	76 55	76 25
Rent'a de auru austriaca	98 —	93 25
Sorti de statulu dela 1860	129 25	129 50
Actiuni de banca austro-ung.	818 —	820 —
Actiuni de banca de creditu ung.	311 25	311 50
Actiuni de creditu aust.	328 70	328 —
Scrisuri fonciari ale institutulu „Albin'a“ dela Sibiu	—	99 30
Galbini imper.	5 62	5 60
Napoleonorulu	9 48	9 49
100 marce nemtiesci	58 60	58 55

Cursuri de Bucuresci în Lei noi (franci).

21 Aprile st. n. 1882.

Fonduri de Statu:

Rent'a romana 1875 5%	l.	88 1/2
Rent'a romana amort. 5%	„	88 1/2
Rent'a romana (R. conv.) 6%	„	96 3/4
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6%	„	—
Inprumutulu Stern 7%	„	—
Inprumutulu Oppenheim 8%	„	—
Inprumutulu Municipal 8%	„	101 1/2
Inprumutulu orasiu lui Bucuresci cu lose	„	30. —

Valori felurite:

Creditu fonciaru ruralu 7%	„	101 1/4
Creditu fonciaru ruralu 5%	„	87 1/2
Creditu fonciaru urbanu 7%	„	99 3/4
Creditu fonciaru urbanu 6%	„	92. —
Creditu fonciaru urbanu 5%	„	86 1/2
Obligatiuni Casei Pens.	„	225. —

Actiuni:

Banca Nationala (500 l.)	„	1390. —
Societatea „Dacie-Romania“ (250 l.)	„	302. —
Banca Romaniei (500 l.)	„	—
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	„	—
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (500 l.)	„	—

„ALBIN'A“

institutu de creditu si de economii în Sibiu.

În sensulu conclusulu Adunarii generale a actionariloru institutulu din 24 Martiu a. c. alu 9 cuponu dela actiunile institutulu, esigibilu la 1 Iuliu 1882, se va rescumperá cu incepere dela numit'a di la cass'a institutulu în Sibiu cu **diece** florini. Acelasiu se rescumpera si pâna atunci ori-candu pre lănga subtragerea intereselor de 6% pentru timpulu pâna la 1 Iuliu 1882.

Sibiu, 1 Aprile 1882.

(83) 1—2

Directiunea institutulu.

Depuneri de capitale pentru fructificare

se primescu la institutulu subsemnatu cu 5% interese, éra sub conditiune a se insciintia ridicarea depunerei cu 6 luni mai înainte, cu 6% interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urmédia dupa diu'a depunerei capitalulu si încéta cu diu'a premergatóre dilei, în cari se ridica depunerea, cu acelu adaosu inse, că numai dupa acele capitale se dau interese, care stau depuse la institutu celu puçinu 15 dile. La 1 Ianuariu si la 1 Iuliu a fiacarui anu interesele neridicate se capitalisédia si se fructifica mai departe.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili în depunerea capitalulu si conditiuni speciale de esolvire, care se însémna în libelu si în cartea depuneriloru institutulu. În atare casu restituirea depunerei urmédia dupa modalitati speciale.

Depunerile tramise prin posta pe lănga comunicarea adresei deponentelui, se resolu totudeauna în diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuntiari si ridicari de capitale.

Sibiu, în 15 Aprile 1882.

(82) 1—4

„Albin'a“
institutu de creditu si de economii.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**